

Българска
Хранителна
Банка Събираме храна,
даряваме надежда.

**Отчет за дейността
на фондация „Българска хранителна банка“
за 2018 г.**

Събираме храна, даряваме надежда.

БХБ през 2018 година: Основни резултати

Събрана храна, кг	156 000
Брой дарители на храна	50
Храна, предоставена за подпомагане, кг	152 000
Брой организации, получили дарения на храни	54
Брой хора, подпомогнати с храни (общ брой)	16 000
Брой хора, системно подпомагани (всеки месец)	10 020
Брой доброволци:	224
○ Индивидуални доброволци	72
○ Корпоративни доброволци	152
Набрани хранителни продукти, лв.	560 000
Предоставено програмно/проектно финансиране, лв.	292 000
Набрани допълнителни финансови средства чрез дарения от юридически и физически лица, лв.	35 300
Получени безвъзмездни услуги, експертна помощ, материали и дарени активи, лв.	120 000
Индекс за ефективност (съотношение на 1 лв. вложени ресурси към стойността на спасената и раздадена храна)	1:4

Въведение

От създаването си през 2012 г. Българска хранителна банка осигурява на компаниите от хранителната индустрия възможност излишната и годна храна да бъде спасявана и дарявана на организации, полагащи грижа за хора в нужда.

Само през 2018 г. БХБ е спасила от унищожаване над 156 000 кг храни, дарени от 50 компании и разпределени до 54 организации-партньори, подпомагащи над 16 000 нуждаещи се.

С реализираните ключови дейности през 2018 г. и изпълнението на проекта в цялост Българската хранителна банка (БХБ) работи да осигури следващото ниво на своето развитие и въобще на хранителното банкиране, като интегрира хранителното банкиране в ежедневната работа на компаниите от хранителната индустрия за спасяване на годна храна и подпомагането на хора в нужда в единна платформа с ясни цели, системи и правила за функциониране и конкретен видим резултат. Същевременно, бидейки единствената хранителна банка в страната, БХБ изпълни дейности за разширяване обхвата си на действие до национално-представена организация, с конкретно развитие на две нови логистични операции в регион Варна и Северозападна България през 2018 г. като първи стъпки на умерена експанзия на дейността и достигане до по-голям брой компании-дарители и хора в нужда.

Реализираните дейности в периода януари – декември 2018 г. бяха фундамент за усъвършенстване на логистичния капацитет и **препозициониране на БХБ от благотворителна организация, спасяваща храна в подкрепа на хора в нужда в професионална логистична операция**, припозната от компаниите от индустрията за храна като надежден партньор за обединено действие и прилагане на дългосрочно решение за оползотворяване на излишната, но годна храна.

В условията на приета законова регулация за осъществяване на хранително банкиране, намерила своето подробно разписване и място в Закона за храните, БХБ и през 2018 г. остана единствената организация, регистрирана да осъществява хранително банкиране за цяла България и носител на ценностите на модела. Разбира се, това създаде високи очаквания към организацията да спасява повече храна и да достига до все повече уязвими групи.

С цел популяризирането на модела сред все повече нови дарители, БХБ прилагаше подход на активна комуникация и повишаване на осведомеността сред компаниите от хранителната индустрия за постигане стъпка по стъпка на трайна промяна в ежедневната им практика, включване на хранителното банкиране като част от техните бизнес процеси и възприемането на хранителното банкиране като изгодно за тях решение.

Днес, в резултат на усилията си да бъдат създадени и приложени законови промени, насърчаващи бизнеса да споделя излишната си храна, **Българската хранителна банка принадлежи на цялата хранителна индустрия и работи в услуга на производители, преработватели и търговци на храни, които се сблъскват с излишъци от храна.** Истинският дарител на храната обаче са именно компаниите от хранителната индустрия и те имат ключова роля и отговорност за решаване на проблема с разхищаването на храна. БХБ е само високоефективната последна отсечка от пътя на

храната, така че ако не бъде закупена, тя да бъде дарена – не погубена. БХБ предлага на хранителната индустрия средство да сподели годна и качествена храна, която иначе би била унищожена, като посреща партньорството с компаниите от индустрията с равностоен за тях капацитет, висока ефективност, работещи бизнес процеси и хигиенни правила, които фирмите от индустрията разпознават и прилагат.

През 2018 г., в качеството си на сертифициран член на Глобалната мрежа на хранителни банки БХБ бе избрана за пилотна хранителна банка за **работа по проект „Нови подходи в мобилизирането на храни“, осъществяван в партньорство с GFN и консултантска компания AT Kearney.** Проектът има за цел да бъдат адресирани потенциални нови дарители на храни чрез прилагане на нови подходи и нови комуникационни съобщения до бизнеса.

Участието на БХБ в проекта с програмата **„Поддай ръка на храната!“** даде възможност за развитието на нов подход на комуникация и привличане на нови дарители чрез **позициониране на хранителната банка като ежедневен бизнес партньор, предлагащ логистично решение вместо възприемането ѝ единствено като благотворителна организация, която се „моли“ за повече дарения на храни, за да се бори с глада.** Такъв е образът на много хранителни банки в световен мащаб, но това ги изправя пред все повече трудности да набират достатъчно храни (и дори да закупват хранителни продукти), за да отговарят на нуждите от подпомагане на нарастващия брой хора в нужда.

Иновативният подход на БХБ за мобилизиране на дарения на храни бе консултиран с редица световни практики и оценен високо както от Глобалната мрежа, така и от консултантската компания. Той се състои в **налагане на разбиране за хранителната банка не като неправителствена организация, обслужваща дарения по принцип, а като професионална и високоефективна бизнес организация и партньор на бизнеса, специализиран в оползотворяване на безценния ресурс излишна храна за подпомагане в натура и при ниски административни разходи на нуждаещи се.**

В резултат на това Координатор Маркетинг и мобилизиране на ресурси на БХБ бе поканен да представи новата програма за привличане на бизнеса и комуникационната стратегия на БХБ **„Поддай ръка на храната!“** по време на Лидерския институт на Глобалната мрежа (FoodBanking Leadership Institute), проведен през март 2018 г. в Хюстън, САЩ.

Участието на БХБ в проекта и получената обратна връзка от практиката на други хранителни банки с повече опит и експертиза потвърди изводите ни за ситуацията в България, а именно - че трябва да се работи целенасочено за това оползотворяването на излишна храна и даряването и на организации, които носят грижа за хора в нужда да се превърне в систематично усилие от страна на хранителната индустрия, а не само на хранителната банка. Макар и очевиден и ефективен на пръв поглед процес, носещ ясни ползи за всички заинтересовани страни, **споделянето на излишна храна с кратък срок далеч не е достигнало зрелостта си и пълния си потенциал в България. От гледна точка на сегашното състояние това е много голяма промяна в културата и практиките в хранителната индустрия.**

За съжаление, макар и факт, промените в данъчните закони създаващи правни възможности за даряване на храните с кратък срок на годност при облекчен данъчен режим също не се доказаха като реален стимул за даряването на повече такива храни. С малки изключения, даряването на излишни храни продължава да бъде спорадично, което го прави неефективно от гледна точка на организация и необходимите ресурси.

Знаейки, че системното даряване на годна храна с къс срок на годност изисква много голям кръг от компании от хранителната индустрия да адаптират оперативните си процеси за работа с хранителна банка - процес, който е единствено възможен в ежедневна практическа работа, БХБ работеше за постигане на тази цел и за подпомагане на заинтересованите компании да се адаптират. Това постигна пряк резултат във взаимодействието с няколко компании – дарители – в напълно регулярен интегриран процес БХБ работи на седмична база с Данон, Бред Логистик (производител на хляб), Самекс и Амрест (последните две компании представляват марката KFC в България и управляват общо 22 ресторанта в София, Пловдив, Пазарджик, Белозем , Бургас и Варна).

За да се обърне към цялата хранителна индустрия в България и да представи модела си на функциониране като ежедневна операция и полезно решение за индустрията, БХБ се обърна към глобалния лидер на пазара с храни Cargill чрез офиса на компанията в България. Потърсена бе застъпническа, организационна и финансова подкрепа за провеждане на поредица от регионални срещи (roadshow) за привличане на нови дарители на храни и представяне на ползите от хранителното банкиране под мотото „Подай ръка на храната! Бизнесът среща хранителното банкиране“ в София, Варна и Пловдив. За съжаление, макар и при декларирани еднакви ценности към храната и благополучието на хората между компанията и БХБ, поради сериозни разминавания в разбирането за целите и начина на организиране на събитията, допуснатото сериозно забавяне в изпълнение на комуникационния и организационен план, БХБ оттегли участието си, за да избегне риска от лошо представяне и накърняване на репутацията си. В следствие на неоправданото доверие и похабените усилия и време, БХБ бе лишена от възможността до края на 2018 г. да реализира формата на събитията с нов партньор, за да представи хранителното банкиране и работата си пред поне 300 нови компании от хранителната индустрия – брой, който беше прицелна група, дефинирана по региони и отрасли.

Логистика и безопасност на храните

Изграждането на дългосрочно партньорство с хранителната индустрия е тясно обвързано с наличието на надежден логистичен капацитет какъвто БХБ развива на територията на и в партньорство със Слатина – Булгарплод ООД при спазване на високи стандарти за безопасност, хигиена и проследимост на дарените храни по отношение на транспортиране, съхранение и раздаване.

През 2018 г. бяха открити две нови логистични локации – клон на БХБ във Варна и съвместна операция в Мездра по модела на логистичното звено за хранително банкиране в София.

През март 2018 г. БХБ подписа **договор за финансиране с Глобалната мрежа на хранителни банки по проект „Спасяваме повече храна, осигуряваме храна за повече хора в нужда“ (Saving More Food, Feeding More People)**. Проектът има за цел да подкрепи новия подход за мобилизиране на дарения на храни и развитие на дългосрочно партньорство с хранителния бизнес чрез осигуряване на възнаграждение за едногодишен период на член на екипа на БХБ, който работи фокусирано за това; за организиране и **стартиране на нова логистична операция и клон на БХБ във Варна** заедно с възнаграждение за един служител на място; закупуване на автомобил с хладилен режим; изграждане на допълнителни съоръжения за хладилно съхранение в централния логистичен склад в София. БХБ получи 83 000 щатски долара (132 000 лв) за развитие на капацитета си и осигуряване на повече храни с по-висока хранителна стойност. През септември 2018 г. БХБ нае модерно съоръжение за отваряне на свой клон на територията на Варна и региона, което бе одобрено от БАБХ за склад за съхранение на дарени храни и получи съответното удостоверение. С финансиране, предоставено от Procter & Gamble предстои изграждане на зона за хладилно съхранение с капацитет поне 12 палетни единици.

Същевременно, **на територията на Северозападна България, съвместно с фондация „Проект Северозапад“** бе създадена още една логистична операция по **модела на хранително банкиране** в сертифициран склад за съхранение на храни в Мездра, безвъзмездно предоставен от Община Мездра. Операцията работи под ръководството и с ноу-хау на БХБ за спасяване на излишъци на храни в Северозападна България. Финансирането за работа на логистичния склад и осигуряването му с необходимия персонал и оборудване стана за сметка на фондация „Проект Северозапад“ и ангажимент на БХБ да мултиплицира изградения вече модел на работа в столицата. Член на екипа на партньора, с който беше сключен договор за франчайз, премина през триседмичен курс на обучение и изграждане на капацитет в централния логистичен склад в София.

През 2018 г. БХБ усъвършенства своята логистична операция в София до възможност да приеме, обработи и разпредели средно 4 500 кг дарена храна на ден във времеви слотове през 30 минути, като безупречно може да съхрани всички групи храни независимо от температурния им режим.

С целево финансиране от Глобалната мрежа на хранителни банки (GFN) и Европейската федерация на хранителни банки (FEBA) в размер на 26 000 лв. в централния логистичен склад на БХБ в София бяха изградени три независими **камери за дълбоко замразяване** при -18 градуса с общ полезен обем от 30 куб.м. Фирмата-изпълнител ИНЧ-ФРИГО ООД съфинансира изпълнението на проекта с дарение на врати за хладилните камери и труд на работната бригада за една работна седмица. Камерите бяха наложителна инвестиция във връзка с регулярното изпълнение на програми със седмичен график за събиране на замразено месо и хляб.

От септември 2018 г. бе присъединен и **нов склад от 150 кв.м.**, с което общата площ на логистичния склад на БХБ в София достигна 450 кв.м. и капацитет за прием и съхранение на всички групи храни. С финансиране, осигурено от фондация Комунитас, бе извършен ремонт на складовото помещение за сметка на наем за шестмесечен период. Помещението получи регистрация от БАБХ с категория на склад за съхранение на сухи и

пакетирани храни. Това позволи да бъде въведена на практика нова организация на логистичия цикъл и ефективизиране на операциите с прилагане на вътрешен маршрут, с което административната тежест бе намалена с един работен ден при работа на един служител в склада.

С подкрепата на Евромарект АД бе осигурен *pro bono* втори професионален стелаж за складиране на палетни пратки с капацитет 78 палетни места за съхранение на над 46 000 кг дарени храни.

С финансиране, осигурено от Европейската федерация на хранителни банки чрез грант от METRO Group, на преферциални цени бяха закупени нови **транспалетни колички** за всички локации, както и **сгъваеми каси** за сухо и хладилно съхранение на дарени храни, чието използване елиминира разхода за използване на еднократен амбалаж и кашони. В допълнение, за поддържане на високо ниво на хигиена бяха закупени **професионална прахосмукачка за сухо и мокро почистване и индустриална почистваща машина**.

С грант, предоставен от Глобалната мрежа на хранителни банки (GFN) частично бяха осигурени финансови средства за закупуване на **нов товарен автомобил с хладилен режим**, за да бъде заменен поне един от лекотоварните автомобили на БХБ. И трите превозни средства, с които БХБ работи имат висока степен на амортизиране, а пробегът им достига 400 000 изминати километри на автомобил. Това създава съществени трудности в работата поради зачестилата нужда от ремонти и обезпечаването им с необходимия финансов ресурс, тъй като поддържането им в изправност и безопасно техническо състояние е скъпоструващо. За съжаление предоставените финансови средства от GFN, възлизащи на 35 000 лв. са недостатъчни и БХБ е изправена пред предизвикателството да набере допълнително средства за закупуването на нов автомобил. Осъществен бе контакт с Мото Пфое и София Франс Ауто за договаряне на съфинансиране и продажба на нов автомобил при наличния ресурс. До момента тези преговори не доведоха до положителен резултат.

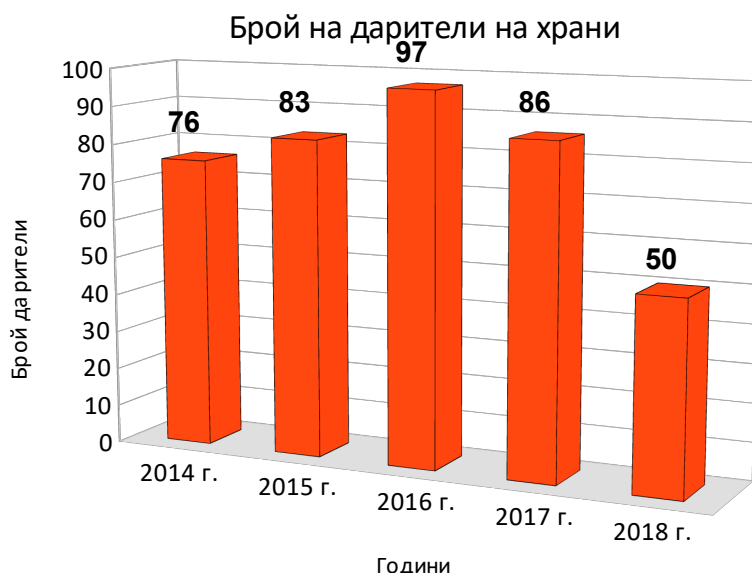
Събиране на храни

Основният подход за събиране на дарения на храни през 2018 г. продължи да бъде базиран на директен контакт и мотивиране на производители, преработватели и търговци на храни за даряване на излишната храна. Това беше нелека задача, тъй като за съжаление, очакването за положителна динамика и нарастване на количествата на спасени храни в условията на законодателни промени, насърчаващи даряването на храни с кратък срок на годност не се реализира поради допълнително създадени бюрократични трудности. Въведената разпоредба за маркиране на дарените храни се оказа сериозна бариера за дарителите, някои от които предпочитат да заплащат ДДС, но да не маркират, а други дори преустановиха дарителската си практика.

Въпреки предлаганата разумна алтернатива на унищожаването на годна храна, която спестява ресурси и време на компаниите и води до подпомагане на хора в нужда, редица потенциални дарители трудно вземаха решение да дарят излишната храна,

понасяйки всички бюрократични трудности, които създава изискването за маркиране на дарените храни с текст „дарение, не подлежи на продажба“.

В резултат на това, броят на юридическите лица, даряващи храни през 2018 г. намалю до **50 дарителя** (за сравнение през 2017 г. те наброяват 86 фирми – дарители).

Още в края на 2017 г. стана ясно, че нуждата от промяна на вече приетите текстове в Закона за ДДС и Закона за храните е неизбежна. Оценявайки тази необходимост, представители на БХБ и партньори използваха всички свои лостове на влияние, за да сезират заинтересованите страни за нуждата от редакция, така че да бъдат избегнати бюрократичните спънки за сметка на създаването на истински стимули за бизнеса. Предложени бях текстове за редакция в проектозакона за храните, подложен на сериозен дебат преди нотифицирането му от Министерски съвет и внасянето му за разглеждане в Парламента. Разговори бяха водени с различни политически партии в Народното събрание за търсене на разумна и конструктивна подкрепа.

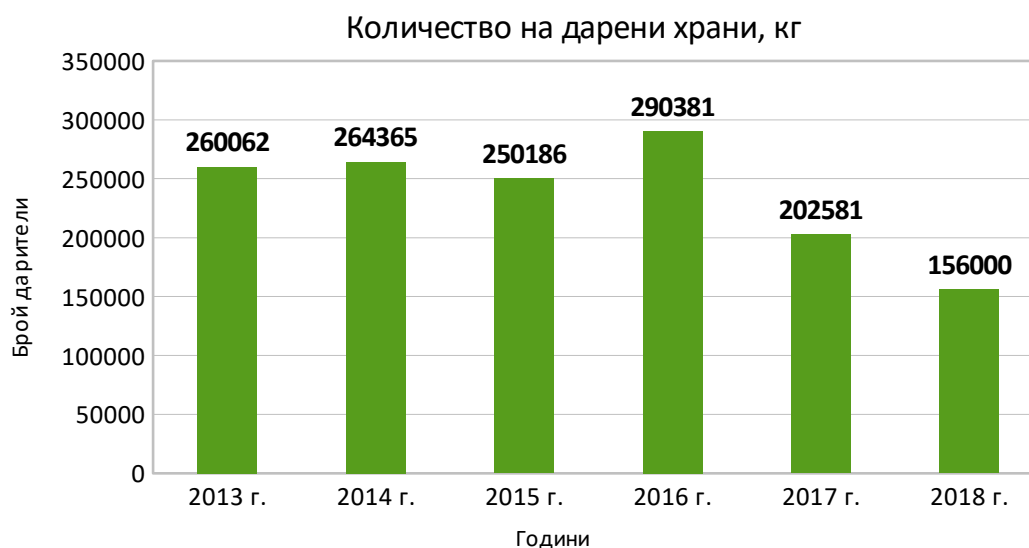
Консолидираните усилия на БХБ, Сдружението за модерна търговия, КРИБ и други публични институции формираха общност на възгледите и среда за промяна, така че здравият разум да вземе превес и да бъдат поправени онези регулации, които вместо да насърчават, отново пречат на даряването на храни.

В проекта на Закон за храните разпоредбата за маркиране на даряваните храни с текст "дарение, не подлежи на продажба" не съществува. При обсъждането на законопроекта от комисията по земеделие чл. 97, регламентиращ маркирането, е отпаднал, като са взети предвид становищата на Сдружението за модерна търговия, КРИБ, БСК, БХБ и други заинтересовани страни, а именно - разпоредбата за маркирането на всяка потребителска опаковка на даряваните храни е сериозна бариера и блокира дарителския процес, както и усилията за оползотворяване на излишната, но годна храна за подпомагане на хора в нужда.

Ангажимент е поет и от Министерство на земеделието и храните за застъпване за такава промяна, като се очаква тя да стане факт през 2019 г.

Новата бариера пред даряването на излишната храна и намалелият брой дарители доведе до това, че 2018 бе втората година, в която се отбелязва **спад в количеството на дарените храни**, дължащ се на маркировката и съпротивата на хранителната индустрия да я прилага (регистрирана обратна връзка от дарители на БХБ).

Общото количество набрани и спасени храни през 2018 г. е 156 000 кг, като отбелязва **спад с 23%** в количеството на дарените храни спрямо 2017 г. (202 581 кг).

Въпреки спада в количеството на спасените храни, **стойността на даренията продължава да отбелязва ръст** благодарение на привличането на дарители на здравословни и био храни и спасяването основно на храни с висока хранителна стойност за осигуряване на пълноценно хранително подпомагане.

В състава на дарените храни са включени **100% храни с висока хранителна стойност** като месо, хляб, мляко и млечни десерти, плодове и зеленчуци, зърнени храни, олио, ядки и трайни пакетирани храни. С дареното количество са осигурени **520 000 ястия** от 300 гр.

Независимо от трудностите, установени са и **регулярни програми** за седмично събиране на месо, хляб и мляко с утвърдени производители като Данон, KFC и Бред Логистик. През 2018 г. са спасени над 16 тона месни продукти, над 55 тона млечни продукти и над 20 тона хлебни изделия, дарявани на седмична база. Съвместните програми осигуряват седмичен достъп до тези групи храни на деца и възрастни в уязвимо положение.

Паралелно с директното договаряне на системно хранително подпомагане чрез спасяване на излишна храна, БХБ успя да развие и нови партньорства, като разнообрази каналите за събиране на дарения с оглед осигуряване на храни с дълъг срок на годност и висока хранителна стойност или в отговор на остри нужди вследствие на форсмажорни обстоятелства.

През 2018 г. е реализирана отново програмата за **събиране на дарения във вид на храни и ваучери** за храна в подкрепа на нуждаещи се хора сред физически лица – служители на една и съща компания. Такива кампании в корпоративна среда бяха

реализирани в няколко фирми и организации: Теленор, Юромъни, Кауфланд, Ротаракт клубове, AVO BELL Езиков и изпитен център, Facset и др.

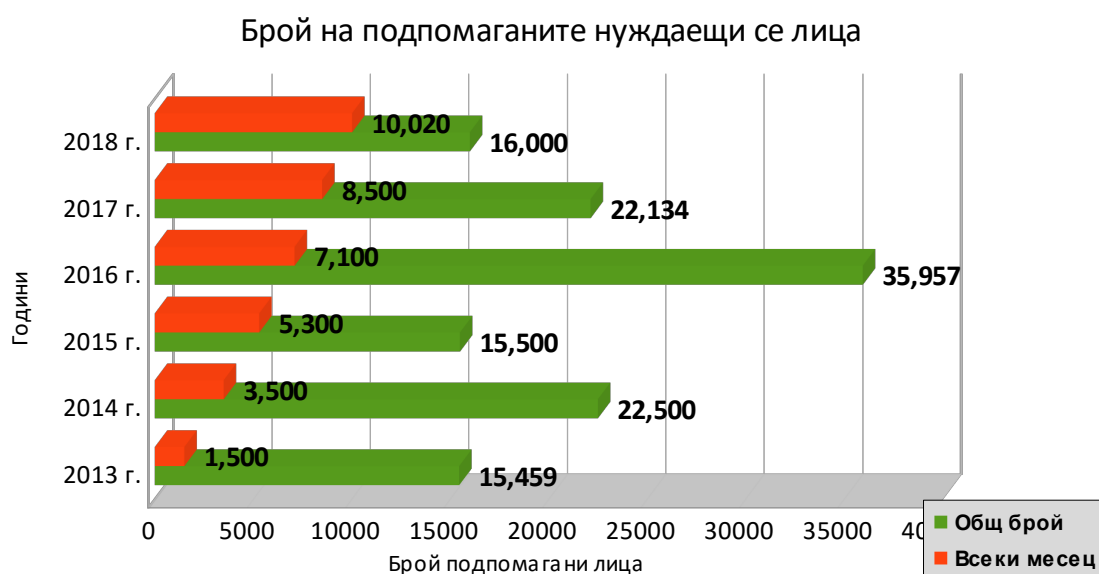
Общата стойност на набраните ваучери за храни възлиза на над 40 000 лв.

Развитие на мрежа от организации – партньори за хранително подпомагане

През 2018 г., освен в работа с хранителната индустрия за изграждане на мрежа от дарители на храни, БХБ фокусира усилия и в развитието на социалната инфраструктура в страната и изграждането на мрежа от организации-партньори, полагащи системна грижа за хора в нужда. С цел достигане до повече нуждаещи се от храна, живеещи в региони отдалечени от централния логистичен склада на БХБ в София, БХБ предприе стъпки за разширяване на дейността си като стартира работа в две нови локации с голям потенциал за подкрепа и много нуждаещи се хора. За да реализира намеренията си да работи с по-голямо териториално присъствие и по-близо до хората в нужда, БХБ привлече финансиране в размер на над 220 000 лв от GFN, FEBA, Procter & Gamble, фондация Комунигас.

Организациите-партньори от мрежата за хранително подпомагане са динамичен брой през изминалите години. **През 2018 г. БХБ активно е партнирала с 54 организации, работещи в над 70 населени места на територията на 17 области на страната.**

В партньорство с тях е осигурено допълнително хранително подпомагане на **16 000 души в уязвимо положение**, като **10 020 човека** получават хранително подпомагане **ежеседмично** в рамките на ежедневни или седмични хранителни програми.

Уникалният брой на таргетираните нови бенефициенти само в региона на Варна и Северозападна България през 2018 г. добави нови 1 250 човека. Реална подкрепа през

годината там са получили вече 530 нуждаещи се, като останалите ще бъдат обхванати след подписване на договори с организациите, които ги обгрижват.

В работата си БХБ е безпристрастна и обективна при подбора на нуждаещи се хора, като при наличие на ограничени по обем дарения, храна е предоставяна приоритетно на деца, младежи, напускащи социални институции, самотни родители, самотноживеещи възрастни хора и т.н. В тази връзка, 48% от нуждаещите се, получаващи регулярно хранително подпомагане са деца и младежи, 55% от тях живеят в общности извън столичния град.

През периода прави впечатление намалелият общ брой на хората в уязвимост, получили подкрепа с храни за сметка на увеличен брой на хората, обгрижвани редовно. Това се дължи на няколко фактора: намалелите количества на дарените храни; фокусиране върху програми и услуги, целящи трайно извеждане на обгрижваните групи от маргинализация вместо захранване на прояви на заучена безпомощност и пасивност сред уязвимите групи; фокусиране върху честота и качество на даренията за постигане на системност и регулярност на подкрепата за приоритетни целеви групи.

През годината беше извършена оценка на капацитета и партньорството с всички организации. Актуализирана беше информацията за техните програми и услуги, профила на подпомаганите лица, както и териториалния им обхват. Подписани бяха нови договори за даряване на храни.

Основен фокус през годината бе поставен върху идентифицирането на нови организации-партньори във Варна и региона и в Северозападна България. Екипът на БХБ е провел срещи за представяне на възможностите за получаване на храна чрез хранително банкиране с 47 потенциални организации-партньори в общините Варна, Провадия, Шумен, Враца, Мездра, Роман, Видин, Козлодуй, Криводол. През процес на кандидатстване и оценка на капацитета са преминали 17, а договори за даряване на храна са сключени с 5 нови партньора в регион Варна и 5 – в регион Северозападен.

Равносметката показва запазване на съотношението между броя на организационно-партньори, работещи на територията на столичния град (24 организации) с непосредствен достъп до логистичния склад в София и броя на организациите, носещи грижа за хора в нужда в други населени места (31 организации).

През 2018 г. БХБ не успя да разгърне повече мрежата си от организационно-партньори поради намаления обем на даренията на храни, както и поради необходимостта от разтрогване на договорите с някои организации поради нисък капацитет за безопасно транспортиране и съхранение на дарените храни. За сметка на това бях включени нови 10 организации в новите области на присъствие с нови логистични операции.

При все това, благодарение на партньорството си с БХБ, регулярно подкрепяните организации са имали възможност да спестят средно 20 000 лв под формата на безвъзмездно предоставяни храни, с което е подобрена ефективността на техните програми и е осигурена допълнителна подкрепа за обгрижваните от тях лица.

Работата по изграждане на устойчива мрежа от организационно-партньори носи предизвикателства поради липсата на достатъчен логистичен и организационен капацитет, чието развитие е в постоянен дефицит на финансиране. Това възпрепятства бързото развитие на мрежата и достигане до повече нуждаещи се хора.

Основно предизвикателство по отношение на капацитета на партньорските организации продължава да бъде изискването за наличие на транспортно средство: не всички от заявите интерес разполагат със собствено или имат възможност да го осигурят. Изискването за температурно транспортиране и съхранение на храни (хладилни превози, хладилни чанти, хладилници, фризери, хладилни камери) е също трудност, с която се налага да се справят както кандидати за хранително подпомагане, така и действащи партньори. Това сериозно ограничава възможностите на БХБ да обхване в активна оперативна мрежа организации с доказана експертиза и качество на предоставените услуги към уязвими социални групи.

Особено обезпокоителна е тенденцията към частичен застои или дори намаляне на логистичния капацитет на действащи партньори на БХБ и недостиг на ресурси за бъдещо разширяване на програмите им за хранително подпомагане. В този смисъл екипът на БХБ проучва възможности за активното им подпомагане, като например през привличането на услуги от транспортни оператори.

Същевременно, безспорно признат е фактът в социалния сектор, че **хранителното банкиране като възможност за системно и дългосрочно хранителното подпомагане е много директен начин за удовлетворяване на нуждите на целевите групи**, от една страна, както и за подпомагане ефективното изпълнение на програми и услуги в тяхна подкрепа, от друга страна. При липсата на организационни и структурирани усилия за развитие на ефективен, евтин и постоянен капацитет за хранително подпомагане в национален мащаб, въпреки остриите нужди на стотици хиляди нуждаещи се българи, **намаляването на дефицита на работещите социални организации и услуги чрез осигуряването на хранително подпомагане в размер на около 1 200 000 лв годишно по възстановителна стойност на дарената храна позволява на тези организации по-ефективно да развиват дейността си.**

Дарената от хранителната индустрия храна през 2018 г. е предоставена на 54 организации, обгрижващи 16 000 деца, хора с увреждания, самотни възрастни хора, малцинствени групи, хора със зависимости и др.

Предоставяйки годишно над 1 200 000 лв в храна, БХБ и партньорите от хранителната индустрия продължавашо имат значим и видим принос, като един от най-големите донори в социалния сектор.

Инвестираните в дейността на БХБ средства носят четирикратна възвръщаемост в капацитета на организациите-партньори, като превръщат всеки един инвестиран лев в над четири лева дарена храна.

Високата ефективност на хранителното банкиране дават основание да се търсят възможности то да бъде признато като водеща форма на хранително подпомагане и важна част от политиките в социалната сфера с осигурена финансова подкрепа.

Мобилизиране на допълнителна подкрепа, финансови средства и пробоно услуги

За постигане на висока ефективност, независимост и устойчивост на механизма за подпомагане чрез хранителна банка съществен принос имат всички ресурси, които БХБ успява да мобилизира безвъзмездно. Освен набиране на финансови средства за институционално развитие и издръжка, БХБ търси да осигури пробоно услуги във всички оперативни направления, сред които с най-голяма финансова тежест са логистика и транспорт, публичност и комуникации, счетоводство и правни консултации.

Програмното и институционално финансиране през 2018 г. е в размер на 292000 лв., предоставени от фондация „Америка за България“, фондация „Комунитас“, Глобалната мрежа на хранителни банки (GFN), Европейската федерация на хранителни банки (FEBA).

Общата стойност на допълнително осигурените финансови средства през годината е над 35 300 лв., получени от юридически и физически лица.

Допълнително мобилизираните дарения в натура, безвъзмездни услуги, експертиза, материали и други дарени активи, получени през 2018 г., осигуриха подкрепа на стойност над 120 000 лв.

Резултатното набиране на финансови средства и търсене на финансова подкрепа от различни източници за установяване на модел на дългосрочно финансиране бяха задачи от ключово значение. Разработена бе нова стратегия за набиране на средства в четири направления – големи корпоративни дарители, малък и среден бизнес, широка публика и финансиращи организации чрез различни форми – дарения от компанията, дарения от служители, реализиране на кампания за маркетинг, свързан с кауза, популяризиране на DMS HRANA за привличане на регулярни дарения от индивидуални лица, кандидатстване по проекти и др.

В навечерието на 16 октомври 2017 г. - Световен ден на прехраната беше лансирана **кампания за повишаване на масовата осведоменост и набиране на финансови средства „Поддай ръка на храната!“ с DMS HRANA на номер 17 777.**

Дарителската кампания е насочена към индивидуални дарители, ангажирани с работата на БХБ и желаещи да се включат с финансова помощ на стойност 1 лв. или месечен абонамент на стойност 2 лв. или 5 лв. чрез изпращане на кратко съобщение. Кампанията бе една от дейностите за маркетинг и набиране на средства в разработената годишна програма за работа в периода 16.10.2017 - 16.10.2018 г. Програмата изискваше промяна на досегашната комуникация на БХБ, като се концентрира върху възможностите на БХБ да партнира на индустрията за храна и реализира продуктивно споделяне на излишни хранителни ресурси. По тази причина програмата получи име "Поддай ръка на храната!" - съобщение, хармонично подходящо за комуникиране сред бизнеса за привличане на хранителни ресурси и сред широката публика за привличане на средства за издръжка и развитие на дейността на БХБ.

За ефективна комуникация в Интернет беше изработен **28 секунден клип "Поддай ръка на храната!"**. Клипът беше изработен изцяло pro bono от студио Златен век със съдействието на целия екип на студиото и с много активната подкрепа на актрисата Силвия Лулчева и с участието на певица Орлин Павлов. В хода на търсене на подкрепа за изработване на клипа БХБ влезе в контакт с "Господари на ефира" и в резултат БХБ получи видимост в специално излъчен репортаж за дейността си по повод Деня на прехраната, който генерира даряването на финансови средства в размер на около 2 000 лв. за една вечер.

През февруари 2018 г. клипът "Поддай ръка на храната!" бе представен на кмета на София с молба за ресурс за излъчването му на дисплеите на станциите на Метрополитен София. Беше предоставено безвъзмездно време за излъчването му, което продължи на интервал от 24 минути всеки ден от 7 юли 2018 г. до края на октомври 2018 г.

По данни на платформата DMS в резултат на кампанията бяха набрани 4 690 лв. от кратки съобщения и абонаменти за периода.

С предложение за **съвместни кампании за набиране на финансови средства от масовата публика**, както и **сред партньори от малък и среден бизнес** БХБ се обърна към големите вериги МЕТРО Кеш енд Кери, ЛИДЛ и Кауфланд. Нито една от компаниите не отказа подобно партньорство, но поради дълго продължилите преговори за начина на изпълнението им, през 2018 г. не бе проведена такава кампания.

Подготвени бяха няколко концепции и **проектни предложения** за подкрепа от финансиращи организации – ERSTE Foundation, VELUX Foundation и Active Citizens Fund. По две от предложенията беше получен отказ за финансиране с аргумента, че фондациите не финансират проекти на хранителната индустрия и свързани с този бизнес дейности, с което подсказаха, че генеричната връзка между хранителното банкиране и хранителната индустрия следва да се търси и по линия на финансиране и издръжка на този взаимнополезен логистичен модел.

По проектното предложение, подадено пред Active Citizens Fund предстои съдържателна оценка след успешно преминаване през проверката за административно съответствие и окончателно решение през май 2019 г.

През 2018 г. **финансовата подкрепа от фондация „Комунитас“ надхвърли повече от три пъти размера си от 2017 г.**, когато бяха дарени 30 000 лв. През отчетния период **фондацията предостави 100 000 лв** за преки разходи, свързани с логистичната дейност на БХБ и цялостна издръжка на операциите и офиса на БХБ с изключение на възнагражденията на служителите, които бяха осигурени по грант с фондация „Америка за България“. Същият ангажимент фондация „Комунитас“ пое и за финансиране на същите разходи през 2019 г., както и за подпомагане издръжката на логистичната операция във Варна.

Кандидатстването за целеви грантове за институционално финансиране, нови логистични операции и осигуряване на складово оборудване донесе успех и финансиране на стойност **почти 200 000 лв** от двете **международни семейства на БХБ – GFN и FEBA.**

Благодарение на **осигуряването на възнаграждения за екипа на БХБ от фондация „Америка за България“** през 2018 г., БХБ продължи работата си и оперативният екип на хранителната банка успя да мобилизира **допълнителен финансов ресурс от над 327 000 лв.** от различни източници, като с това се постигна **ефективност в съотношение 1 : 3,27 лв само по отношение на осигурените финансови средства.**

В допълнение към това, **над 120 000 лв бяха дарени във вид на pro bono услуги и нефинансови ресурси** (наем на складове, дарение на труд и експертиза, видео заснемане и продукция, материални активи, счетоводни услуги, IT и инженерни услуги и др.).

БХБ получи одобрение по програмата на Google - Google for non profits. Към момента активни са услугите за дисково облачно пространство Google Drive, както и канал на БХБ в YouTube. Ресурсът на Google AdGrants все още остава неизползван поради липса на одобрение на ключови думи, свързани с дейността на БХБ.

Развитие на организационен капацитет и финансова стабилност

Независимо от постигнатите резултати в направление мобилизиране на ресурси, **все още остро стои въпросът, свързан с намирането на трайно решение за устойчив механизъм за финансиране и осигуряване издръжката на БХБ и особено на необходимите средства за възнаграждения на служителите.**

За съжаление опитите до момента да бъде привлечена значима корпоративна подкрепа за това не дават очаквания резултат. В работата си с корпоративния сектор БХБ е успешна и популярна като предпочитано място за доброволстване или въвличане на служителите в даряване на ваучери за храна, храни, умения и труд. Поставянето на въпроси, свързани с финансиране на издръжката на ежедневната операция, не среща отклик.

Апелирането за подкрепа и финансова помощ към индивидуални дарители постига най-голям успех при спешни ситуации и конкретни нужди. Вниманието на

публиката не е привлечено по същия начин и не провокира същата реакция на подкрепа, когато се набират средства за ежедневната работа.

Нещо повече - анализът от участието на БХБ в платформата DMS през 2018 г., например, показва ясна ориентация за подкрепа предимно към организации, полагащи грижа за животни, които получават в десетки пъти повече подкрепа с кратки съобщения в сравнение с организации, обгрижващи хора в нужда.

Проблемът за издръжката на организацията не търпи отлагане и следва да ангажира вниманието на всички органи и спонсори на БХБ в кратък период за постигане на измерими резултати. Първа стъпка в това е провеждането на задълбочена стратегическа дискусия и прилагане на нов подход за привличане на финансова подкрепа в дългорсочен план.

Активното включване на членовете на Настоятелството на БХБ в дейности по набиране на средства има ключова им роля за успеха в това направление.

През 2018 г. членове на Настоятелството работиха за осигуряване на държавна субсидия за дейността на БХБ, което до момента не дава очаквания резултат поради липса на движение в разглеждането на Закона за храните, където е предложено включване на допълнителен текст като правна възможност за кандидатстване за субсидия пред Министерство на финансите на организации, осъществяващи хранително банкиране.

За съжаление, въвличането на застъпници, работещи за тази кауза, в лицето на конкретни институции и политически лица създава както възможности така и опасности от това БХБ да влезе в зависимост и да бъде превърната в организация, обслужваща кампании и инициативи по принцип или по поръчка.

Позитивна възможност за настойчиво търсене на целево финансиране е разработената Национална програма за намаляване на загубите на храни на Министерство на земеделието и храните и Центъра за оценка на риска по хранителната верига, която признава хранителното банкиране като основен стълб за оползотворяване на излишната храна и единствената работеща практика за превенция на загубата на храни в България. БХБ бе включена в експертната междуведомствена работна група, която работи по Програмата в периода май-декември 2018 г.

Привличане и работа с доброволци

Макар и рдваща се на интереса на много доброволци (224 човека през 2018 г.), готови да споделят както времето и труда си, така и своите умения и опит, БХБ ги включваше основно в задачи, свързани със сортиране на дарени храни и подготовка на хранителни пакети. Честото им, но нерегулярно присъствие не успяваше да компенсира липсата на ангажирани служители на пълен работен ден.

За ефективизиране на комуникацията и въвличането на достатъчен брой доброволци при голяма нужда от допълнителен човешки ресурс беше разработен първия функционален модул от платформата за информация и комуникация „Виртуална хранителна банка“, за която БХБ получи финансиране от FEBA.

Напълно функционално и достъпно за бесплатно ползване през Google Play е **мобилно приложение за доброволци**, което изпраща информация в реално време за необходимостта от доброволчески труд и е бърз начин за отправяне на покани, създаване на събития и набиране на достатъчен брой доброволци в рамките на часове. Приложението е разработено напълно безвъзмездно и дарено за ползване в работата на БХБ като то е първото по рода си в работата на много хранителни банки в световен мащаб.

Публичност и медиен отзвук

Основен принцип в реализирането на всички дейности на БХБ е широкото информиране и повишаване на обществената ангажираност за привличане на подкрепа.

Лансирането и изпълнението през 2018 г. на нова комуникационна програма на БХБ изискваше промяна на досегашната комуникация на БХБ, като се концентрира върху възможностите на БХБ да партнира на индустрията за храна и реализира продуктивно споделяне на излишни хранителни ресурси. По тази причина програмата получи име "Поддай ръка на храната!" - съобщение, хармонично подходящо за комуникиране сред бизнеса за привличане на хранителни ресурси и сред широката публика за привличане на средства за издръжка и развитие на дейността на БХБ.

За работа с публиката се оказа необходимо цялостно преработване на сайта на организацията bgfoodbank.org, тъй като наличната към онзи момент версия беше неподдържана и с много технически проблеми. Подобряването на работа на сайта bgfoodbank.org премина през опит сайтът да бъде поддържан от доброволци от Atos, опит завършил с неуспех. Окончателно решение беше намерено с възлагането на разработването и поддържането на сайта от Кауа, компания с отлични референции и представяне.

В хода на работа се намериха множество профили на организацията в мрежите Google +, LinkedIn и YouTube, създавани от различни потребители и създаващи много възможности за злоупотреби. Също така домейнът bgfoodbank.org беше собственост на частно лице. Домейнът беше придобит от БХБ, като заедно с това беше сключен договор с нов доставчик на хостинг услуги.

За популяризиране на резултатите, възможностите за подкрепа и нуждата от доброволен труд, БХБ ежедневно използваше социалните мрежи, както и канала си в YouTube.

Всички дейности, реализирани от БХБ бяха отразявани регулярно във вестниците Капитал, Монитор, 24 часа, Сега, списанията Агрозона, Регал, Прогресив, както и в електронните медии - радио Хоризонт, радио Христо Ботев, радио Благоевград, Дарик радио, ВТВ радио и редица онлайн медии. Материали за механизма на функциониране и същността на хранителното банкиране, както и новини за специфични програми и инициативи на БХБ бяха заснемани и излъчени в редица телевизии – БНТ, БНТ2, Нова телевизия, ВТВ, България Он Еър, Европа, Блумбърг и др.

През 2018 г. повече от **50** са телевизионните репортажи, участия в предавания и материали в печатни и онлайн издания за БХБ. Най-голям медиен интерес предизвика новата бариера пред даряването на храни, въпреки приетите и влезли в сила облекчения за даряване на храни с къс срок и предложенията за промяна, за които застъпва БХБ в Закона за изменение и допълнение на закона за ДДС и Закона за храните.

В допълнение, медийният интерес предлагаше възможност за БХБ да популяризира усилията си да създава и утвърждава нов тип обществена услуга, каквато е хранителното банкиране, с доказана висока ефективност и неоспоримо икономическо, социално и екологично въздействие, както и подкрепящите я организации и бизнеси.